

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS – 035-2008/14/

Warszawa, dnia 12 września 2014 r.

Ośrodek Sportu i Rekreacji

W y s t ą p i e n i e

na podstawie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 926, z późn. zm.), zgodnie z którym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych może kierować do osób fizycznych i prawnych wystąpienia zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych, zwracam się do Pana z prośbą o podjęcie działań mających na celu dostosowanie procesu przetwarzania danych osobowych do wymogów określonych przepisami ustawy o ochronie danych osobowych.

W związku z pozyskaniem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych informacji, iż dowody osobiste osób korzystających z infrastruktury Ośrodka Sportu i Rekreacji są zatrzymywane w zastaw za kluczyk do szafki w szatni na czas korzystania z obiektu jak również długoterminowo gdy użytkownik zgubi kluczyk (wówczas do czasu wpłaty 150 PLN) proszę o wyeliminowanie tej praktyki jako zbędnej dla realizacji celu zapewnienia zwrotu klucza, jak również o uwzględnienie w swojej działalności zasad ochrony danych osobowych, wynikających z przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.).

Organ do spraw ochrony danych osobowych zobowiązany jest zwrócić uwagę, że ustawa obliguje podmioty przetwarzające dane osobowe, w procesie każdego przedsięwzięcia związanego z przetwarzaniem danych osobowych, do przestrzegania zasad wyrażonych w jej przepisach na każdym etapie przetwarzania tych danych, w tym na etapie ich pozyskiwania, utrwalania, przechowywania i udostępniania.

Na wstępie podkreślić należy, że **istotą ochrony danych osobowych jest ochrona prywatności osoby, której dotyczą**. Konieczność takiej ochrony wynika przede wszystkim z przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.). Stosownie do treści jej art. 47, każdy ma prawo m.in. do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia. Artykuł 51 ust. 1 stipuluje, iż nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby, a w konsekwencji, zgodnie z art. 51 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji o osobie określa ustawa. Dyspozycję powołanych gwarancji konstytucyjnych wypełniają właśnie przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, która określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1 ustawy).

Zwrócić uwagę należy, że **na administratorze danych przetwarzającym dane osobowe** (a zgodnie z art. 7 pkt 2 wyżej wskazanej ustawy za przetwarzanie danych rozumie się jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych), **stosownie do przepisów regulujących zasady przetwarzania danych osobowych, ciążą określone obowiązki warunkujące legalność ich przetwarzania**.

W świetle przepisów wspomnianej ustawy administrator **zobowiązany jest respektować w procesie przetwarzania danych osobowych wszelkie zasady wynikające z przepisów o ochronie danych osobowych, wypełniając następujące obowiązki:**

1) **obowiązek legitymowania się jedną z przesłanek legalizujących przetwarzanie danych** spośród wskazanych w art. 23 ust. 1 pkt 1–5. Zgodnie z tam określonymi przesłankami, przetwarzanie danych jest dopuszczalne w następujących przypadkach: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Dla uznania legalności działania podmiotu przetwarzającego dane osobowe wystarczające jest spełnienie jednego z warunków wskazanych w powołanych przepisach,

2) określony – w zależności od tego, czy dane zbierane są bezpośrednio od osoby, której dotyczą, czy też z innego źródła – odpowiednio w art. 24 lub 25 ustawy, **obowiązek informacyjny**, o ile nie zachodzą wyjątki, o których mowa w ust. 2 powołanych przepisów,

3) wskazany w jej art. 26 ust. 1 **obowiązek zapewnienia, aby dane były przetwarzane zgodnie z prawem; zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami, z zastrzeżeniem ust. 2 tego przepisu; aby dane były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane; przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania.**

Dokonywanie przez administratora danych rzetelnej analizy, czy i dla jakich celów pozyskiwanie, przechowywanie czy udostępnianie określonego rodzaju danych powinno następować na etapie poprzedzającym dokonywanie każdej operacji na danych osobowych. Cel zbierania danych powinien być oznaczony i zgodny z prawem, a dalsze przetwarzanie danych niezgodne z tym celem jest niedopuszczalne. Cel przetwarzania danych osobowych nie jest jednak wynikiem arbitralnej decyzji administratora danych, oderwanym od okoliczności przetwarzania. **Ustalając cel, zawsze indywidualnie należy go ocenić i odwołać się do kontekstu przetwarzania.** Cel przetwarzania danych **powinien zostać zakomunikowany przed ich pozyskaniem tj. zainteresowany powinien znać cel przetwarzania jego danych najpóźniej w momencie, w którym zbierane są jego dane osobowe.**

W szczególności zatem, **zakres** każdorazowo żądanych danych osobowych powinien być **merytorycznie poprawny i adekwatny w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane.** **Adekwatność** danych w stosunku do celu ich przetwarzania powinna być rozumiana jako **równowaga pomiędzy uprawnieniem osoby do dysponowania swymi danymi a interesem administratora danych.** Równowaga będzie zachowana, jeżeli administrator zażąda danych tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do wypełnienia celu, w jakim dane są przez niego przetwarzane (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 1 grudnia 2005 r.; sygn. akt II SA/Wa 917/2005).

4) **obowiązek respektowania praw osób, których dane dotyczą**, określonych w rozdziale 4 ustawy, tj. praw do kontroli procesu przetwarzania danych osobowych,

5) **obowiązek zastosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną**, o których mowa w rozdziale 5 ustawy o ochronie danych osobowych, a w szczególności w jej art. 36 oraz wskazanie osób upoważnionych do ich przetwarzania w odpowiedniej ewidencji (art. 39 ust. 1);

6) w przypadku przetwarzania danych w systemie informatycznym **obowiązki określone w przepisach rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych** (Dz. U. Nr 100, poz. 1024),

7) wynikający z art. 40 ustawy **obowiązek zgłoszenia zbioru danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych**, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1 – 11 powołanego aktu prawnego.

W przedmiotowym przypadku przetwarzanie danych z dowodu osobistego nie będzie zatem niezgodne z prawem, jeśli przetwarzanie wszystkich danych pochodzących z tego dokumentu będzie znajdowało stosowną podstawę prawną, a zatem o ile nie będzie prowadziło do gromadzenia danych w zakresie szerszym, niż jest to konieczne dla realizacji celu, w jakim dane są przetwarzane. Jednocześnie, co istotne, przetwarzanie danych nie może odbywać się w sposób, który narusza obowiązujące przepisy prawa.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić wypada, iż o ile sam sposób pozyskiwania danych osobowych jest z punktu widzenia ustawy o ochronie danych osobowych obojętny (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 grudnia 2001 r.; sygn. akt II SA 2869/00, czy też wyrok NSA z dnia 7 listopada 2003 r.; sygn. akt II SA 1432/02), to czynność przetrzymywania dokumentu tożsamości budzi już uzasadnione zastrzeżenia Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, pod kątem legalności, zasadności i celowości (art. 23 ustawy i art. 26 ust. 1 pkt 1-4 ustawy) działania kierowanego przez Pana Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Ponadto nieuprawnione zatrzymanie dowodu tożsamości jest sprzeczne z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993), dalej zwanej „ustawą o ewidencji ludności i dowodach osobistych”, będąc zgodnie z ich brzmieniem wykroczeniem. Artykuł 33 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych przez wzgląd na **zabrania zatrzymywania dowodu osobistego, chyba że takie uprawnienie przyznają odrębne przepisy**. Niewątpliwie nie ma to miejsca w przedmiotowym przypadku. **Kto zaś zatrzymuje bez podstawy prawnej dowód osobisty**, zgodnie z art. 55 pkt 2 wspomnianej ustawy, **podlega karze ograniczenia wolności albo karze grzywny**.

Wzgląd na konieczność poszanowania prawa do prywatności użytkowników OSiR i ochronę informacji ich dotyczących nakazuje podmiotom odpowiedzialnym za przetwarzanie

danych osobowych stosować jedynie takie rozwiązania, które pozostają w zgodzie z wyżej powołanymi przepisami.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie na przyszłość stanu faktycznego, który potencjalnie może stanowić naruszenie ustawy o ochronie danych osobowych oraz innych przytoczonych przepisów i poinformowanie o tych działaniach Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych **w terminie 30 dni** od dnia otrzymania niniejszego pisma, stosownie do treści art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych. Informuję przy tym, że treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią opublikowana będzie na stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.